

NGUYÊN TẮC XÍCH ĐẠO

**Bộ tiêu chuẩn cho ngành dịch vụ tài chính
nhằm xác định, đánh giá và quản lý các rủi ro
môi trường, xã hội trong các dự án**

Bản dịch tiếng Việt này do Trung tâm Con người và Thiên nhiên (PanNature) thực hiện. Các lỗi, sai sót về mặt ngôn ngữ và nội dung tiếng Việt, nếu có, thuộc trách nhiệm của PanNature.

Xin lưu ý rằng bản dịch này nhằm mục đích tham khảo cho các đối tượng liên quan ở Việt Nam. Bản Nguyên tắc Xích đạo chính thức là bản tiếng Anh và có thể tải về từ website của Ban thư ký Hiệp hội Nguyên tắc Xích đạo tại địa chỉ www.equator-principles.com.

Bản dịch tiếng Việt có thể tải về từ website của PanNature tại địa chỉ www.nature.org.vn.

Bản dịch tài liệu này được sự hỗ trợ của

MacArthur
Foundation

NGUYÊN TẮC XÍCH ĐẠO

**Bộ tiêu chuẩn cho ngành dịch vụ tài chính
nhằm xác định, đánh giá và quản lý các rủi ro
môi trường, xã hội trong các dự án**

MỤC LỤC

LỜI NÓI ĐẦU	1
PHẠM VI ÁP DỤNG	2
PHƯƠNG PHÁP TIẾP CẬN	3
NỘI DUNG CÁC NGUYÊN TẮC	4
Nguyên tắc 1: Xem xét và phân loại	4
Nguyên tắc 2: Đánh giá môi trường và xã hội	4
Nguyên tắc 3: Các tiêu chuẩn môi trường và xã hội thích hợp	5
Nguyên tắc 4: Hệ thống quản lý môi trường, xã hội và Kế hoạch hành động Nguyên tắc Xích đạo	6
Nguyên tắc 5: Sự tham gia của các bên liên quan	6
Nguyên tắc 6: Cơ chế khiếu nại	7
Nguyên tắc 7: Đánh giá độc lập	7
Nguyên tắc 8: Các thỏa ước	8
Nguyên tắc 9: Giám sát và báo cáo độc lập	9
Nguyên tắc 10: Báo cáo và tính minh bạch	9
TUYÊN BỐ MIỄN TRỪ TRÁCH NHIỆM	10
PHỤ LỤC: CÁC YÊU CẦU THỰC THI	11
Phụ lục A: Biến đổi khí hậu: Phân tích giải pháp thay thế, lượng hóa và báo cáo lượng phát thải khí nhà kính	11
Phụ lục B: Những yêu cầu báo cáo tối thiểu	12
CHÚ THÍCH: THÔNG TIN BỔ TRỢ	15
Chú thích I: Giải thích thuật ngữ	15
Chú thích II: Danh mục tham khảo các vấn đề tiềm ẩn tác động về môi trường và xã hội cần làm rõ trong Báo cáo Đánh giá Tác động Môi trường và Xã hội	20
Chú thích III: Các Tiêu chuẩn thực thi của IFC về Bền vững Môi trường và Xã hội; Hướng dẫn về An toàn, Sức khỏe và Môi trường của Ngân hàng Thế giới	21

LỜI NÓI ĐẦU


Các dự án công nghiệp và cơ sở hạ tầng lớn có thể gây tác động bất lợi cho con người và môi trường. Với vai trò nhà tài trợ và tư vấn, chúng tôi phối hợp với bên nhận tài trợ nhằm xác định, đánh giá và quản lý những rủi ro, tác động về môi trường - xã hội một cách hệ thống và liên tục. Mỗi quan hệ hợp tác này giúp thúc đẩy những nỗ lực cải thiện môi trường và xã hội một cách bền vững, đồng thời cũng có thể mang lại những kết quả tích cực về tài chính, môi trường và xã hội.

Chúng tôi, các Định chế Tài chính Tham gia Nguyên tắc Xích đạo (EPFIs), đã áp dụng Nguyên tắc Xích đạo nhằm đảm bảo rằng các dự án mà chúng tôi tài trợ và tư vấn sẽ được triển khai một cách có trách nhiệm đối với xã hội, đồng thời quản lý môi trường bền vững. Chúng tôi thừa nhận tầm quan trọng của biến đổi khí hậu, đa dạng sinh học, quyền con người và tin rằng tác động tiêu cực của các dự án lên hệ sinh thái, cộng đồng và khí hậu cần được ngăn chặn trong điều kiện có thể. Với các trường hợp bất khả kháng, những tác động không thể tránh khỏi nên được giảm thiểu và/hoặc được đền bù thỏa đáng.

Chúng tôi tin rằng việc tuân thủ và tôn trọng Nguyên tắc Xích đạo sẽ mang lại lợi ích đáng kể cho chúng tôi, cho bên nhận tài trợ và các bên liên quan ở địa phương thông qua cam kết giữa bên nhận tài trợ với các cộng đồng địa phương chịu ảnh hưởng. Chính vì vậy, chúng tôi nhận thức rằng với vai trò nhà tài trợ chúng tôi có thể tạo cơ hội tăng cường trách nhiệm quản lý môi trường và phát triển xã hội, bao gồm cả việc thực thi trách nhiệm tôn trọng quyền con người¹ thông qua hoạt động thẩm định nội bộ theo Nguyên tắc Xích đạo.

Nguyên tắc Xích đạo được áp dụng như một khuôn khổ, một nền tảng cơ bản mà chúng tôi cam kết thực thi trong các chính sách, quy trình, tiêu chuẩn nội bộ về môi trường và xã hội đối với hoạt động tài trợ dự án. Chúng tôi sẽ không cung cấp tài trợ dự án hay các khoản vay doanh nghiệp liên quan tới dự án cho các dự án mà bên nhận tài trợ không hoặc không thể tuân thủ Nguyên tắc Xích đạo. Vì các khoản vay bắc cầu và các dịch vụ tư vấn tài trợ dự án sẽ được cung cấp ở giai đoạn đầu dự án, chúng tôi yêu cầu bên nhận tài trợ cam kết tuân thủ chặt chẽ Nguyên tắc Xích đạo.

EPFIs sẽ tiếp tục xem xét và hoàn thiện Nguyên tắc Xích đạo dựa trên các kinh nghiệm triển khai để đảm bảo sẽ cập nhật được các bài học cũng như các điển hình tốt.

 1. Theo nội dung tài liệu "Nguyên tắc hướng dẫn về kinh doanh và quyền con người: Áp dụng Khung pháp lý "Bảo vệ, tôn trọng và bồi thường" của Liên hiệp quốc".

PHẠM VI ÁP DỤNG

Nguyên tắc Xích đạo được áp dụng trên phạm vi toàn cầu và áp dụng đối với mọi ngành công nghiệp.

Khi hỗ trợ một dự án mới, Nguyên tắc Xích đạo được áp dụng đối với 4 loại sản phẩm tài chính sau:

1. **Các dịch vụ tư vấn tài trợ dự án** có tổng vốn đầu tư từ 10 triệu USD trở lên.
2. **Tài trợ dự án** có tổng vốn đầu tư từ 10 triệu USD trở lên.
3. **Các khoản vay doanh nghiệp liên quan tới dự án²** (bao gồm tài trợ xuất khẩu dưới hình thức tín dụng bên mua) đáp ứng đủ 4 tiêu chí sau:
 - i. Phần lớn khoản vay liên quan tới một dự án riêng mà bên nhận tài trợ có Hệ thống Giám sát Hoạt động hiệu quả (trực tiếp hoặc gián tiếp).
 - ii. Tổng gộp giá trị các khoản vay từ 100 triệu USD trở lên.
 - iii. Cam kết riêng rẽ của EPFI (trước khi hợp vốn hoặc chuyển nhượng) đạt mức tối thiểu 50 triệu USD.
 - iv. Thời hạn vay tối thiểu 2 năm.
4. **Các khoản vay bắc cầu** có thời hạn vay dưới 2 năm có dự định tái cấp vốn bằng hình thức Tài chính Dự án hoặc khoản vay doanh nghiệp liên quan tới dự án có khả năng đáp ứng 4 tiêu chí trên.

Tuy Nguyên tắc Xích đạo không áp dụng nguyên tắc hồi tố, song EPFI sẽ áp dụng để xem xét tài trợ mở rộng hay nâng cấp dự án hiện có trong trường hợp quy mô hoặc phạm vi của dự án đó có thể gây ra những rủi ro và tác động lớn về môi trường và xã hội hoặc làm thay đổi đáng kể bản chất hoặc mức độ của các tác động hiện tại.

2. Các khoản vay doanh nghiệp liên quan tới dự án không bao gồm tài trợ xuất khẩu dưới hình thức tín dụng bên bán (vì bên nhận tài trợ không có Hệ thống Kiểm soát Hoạt động Hiệu lực – Effective Operational Control). Hơn nữa, các khoản vay doanh nghiệp liên quan tới dự án cũng loại trừ các công cụ tài chính không cung cấp tài chính cho một dự án hỗ trợ cơ bản như tài trợ tài sản, tài trợ thu mua, bảo hiểm rủi ro tài chính, cho thuê tài chính, thư tín dụng, các khoản vay phục vụ mục đích chung của doanh nghiệp và các khoản vay vốn lưu động để duy trì hoạt động của doanh nghiệp.

PHƯƠNG PHÁP TIẾP CẬN

Tài trợ dự án và các khoản vay doanh nghiệp liên quan tới dự án

EPFI chỉ cung cấp tài trợ dự án và các khoản vay doanh nghiệp liên quan tới dự án cho những dự án đáp ứng yêu cầu từ số 1- 10 của Nguyên tắc Xích đạo.

Các dịch vụ tư vấn tài trợ dự án và các khoản vay bắc cầu

Khi cung cấp các dịch vụ tư vấn tài trợ dự án hay một khoản vay bắc cầu, EPFI sẽ giúp bên nhận tài trợ hiểu được nội dung, cách thức áp dụng và những lợi ích của việc áp dụng Nguyên tắc Xích đạo đối với dự án. EPFI sẽ yêu cầu bên nhận tài trợ cam kết tuân thủ các yêu cầu của Nguyên tắc Xích đạo trước khi tìm kiếm nguồn tài trợ dài hạn. EPFI sẽ hướng dẫn và hỗ trợ bên nhận tài trợ thực hiện các bước áp dụng Nguyên tắc Xích đạo.

Đối với các khoản vay bắc cầu thuộc Nhóm A hoặc Nhóm B (theo định nghĩa tại Nguyên tắc 1), những yêu cầu sau đây được áp dụng trong điều kiện phù hợp. Nếu dự án đang trong giai đoạn nghiên cứu khả thi và không có khả năng gây tác động trong thời hạn vay, EPFIs sẽ phải đảm bảo rằng bên nhận tài trợ sẽ thực hiện quy trình Đánh giá về Môi trường và Xã hội (gọi tắt là Đánh giá). Trường hợp Báo cáo Đánh giá về Môi trường và Xã hội (gọi tắt là Báo cáo Đánh giá) đã hoàn tất và dự án được dự kiến triển khai trong thời hạn vay, nếu cần thiết EPFI sẽ cùng với bên nhận tài trợ chọn lựa một tư vấn độc lập về môi trường và xã hội, đồng thời thống nhất phạm vi công việc để tiến hành Đánh giá Độc lập (đã được nêu cụ thể trong Nguyên tắc 7).

Chia sẻ thông tin

Trên cơ sở thừa nhận yêu cầu bảo mật thông tin của các đối tác và những quy định, luật pháp có thể áp dụng, EPFIs được ủy quyền sẽ chia sẻ thông tin về môi trường và xã hội với các định chế tài chính được ủy quyền khác, hoàn toàn chỉ vì mục tiêu đảm bảo Nguyên tắc Xích đạo được áp dụng nhất quán. Thông tin chia sẻ sẽ không bao gồm các nội dung nhạy cảm có ảnh hưởng đến tính cạnh tranh. Bất cứ quyết định nào về việc có hay không cung cấp dịch vụ tài chính và thời hạn cung cấp (được quy định trong Phạm vi áp dụng) đều do mỗi EPFI đưa ra và tuân theo chính sách quản lý rủi ro của họ. Do hạn chế về mặt thời gian, EPFIs trong quá trình cân nhắc một giao dịch có thể xin ý kiến bên nhận tài trợ cho phép chia sẻ thông tin trước khi tất cả các định chế tài chính khác được ủy quyền chính thức. EPFIs kỳ vọng sẽ nhận được sự chấp thuận của bên nhận tài trợ.

NỘI DUNG CÁC NGUYÊN TẮC

Nguyên tắc 1: Xem xét và phân loại

Khi nhận được một dự án đề xuất xin tài trợ, trong bước xem xét và thẩm định nội bộ, EPFI sẽ căn cứ vào các quy chuẩn môi trường và xã hội của Tổ chức Tài chính Quốc tế (IFC) để phân loại dự án dựa trên mức độ rủi ro và tác động tiềm tàng về môi trường và xã hội.

Việc phân loại và thẩm định nội bộ giúp EPFI đánh giá đúng bản chất, quy mô và phạm vi hoạt động cũng như mức độ rủi ro, tác động của dự án đối với môi trường và xã hội.

Theo đó, các dự án được phân thành hai nhóm:

Nhóm A – Dự án gây ra những rủi ro và/hoặc tác động lớn về mặt môi trường và xã hội. Những rủi ro và/hoặc tác động này đa dạng, không thể phục hồi và chưa có tiền lệ.

Nhóm B – Dự án gây ra những rủi ro và/hoặc tác động trung bình đến môi trường và xã hội. Những rủi ro và/hoặc tác động này xảy ra trong một phạm vi nhất định, có thể phục hồi và có thể kiểm soát được thông qua áp dụng các biện pháp giảm thiểu.

Nhóm C – Dự án không gây ra những rủi ro và/hoặc tác động hoặc gây ra những rủi ro và/hoặc tác động rất nhỏ đến môi trường và xã hội.

Nguyên tắc 2: Đánh giá môi trường và xã hội

Với tất cả các dự án thuộc Nhóm A và Nhóm B, EPFI sẽ yêu cầu bên nhận tài trợ thực hiện quy trình đánh giá rủi ro và tác động môi trường và xã hội từ dự án được đề xuất, đáp ứng và thỏa mãn các yêu cầu của EPFI (có thể bao gồm các vấn đề được liệt kê trong Chú thích II). Báo cáo đánh giá này cũng phải đề xuất các biện pháp giảm thiểu và quản lý tác động phù hợp với bản chất và quy mô của dự án.

Để đáp ứng các yêu cầu của Nguyên tắc Xích đạo, báo cáo đánh giá phải là tài liệu cơ sở trình bày tổng quan những rủi ro và tác động môi trường, xã hội một cách khách quan, chính xác và đầy đủ, dù nó được tiến hành bởi đơn vị xin tài trợ, nhà

tư vấn hay các chuyên gia độc lập. Đối với các dự án thuộc Nhóm A và các dự án phù hợp thuộc Nhóm B Báo cáo đánh giá bao gồm cả Đánh giá Tác động Môi trường và Xã hội (ESIA). Một hoặc nhiều hơn các báo cáo nghiên cứu đặc thù cũng cần được tiến hành. Đặc biệt, trong trường hợp rủi ro tương đối cao, bên nhận tài trợ có thể phải bổ sung nội dung đánh giá về khía cạnh quyền con người trong báo cáo. Còn đối với các dự án khác, báo cáo có thể chỉ tập trung đánh giá một số khía cạnh đặc thù (ví dụ như kiểm toán) hay áp dụng trực tiếp các tiêu chuẩn ô nhiễm, tiêu chuẩn thiết kế hay các tiêu chuẩn xây dựng.

Đối với tất cả các dự án, ở bất cứ khu vực nào, nếu kết hợp Phạm vi phát thải 1 và 2 mà lượng phát thải hàng năm vượt quá 100.000 tấn CO₂ thì sẽ phải tiến hành phân tích thay thế nhằm đánh giá những phương án thay thế hiệu quả để cắt giảm khí nhà kính (GHG). Xem thêm yêu cầu về phân tích thay thế này trong Phụ lục A.

Nguyên tắc 3: Các tiêu chuẩn môi trường và xã hội thích hợp

Trước hết, quá trình đánh giá cần tuân thủ luật pháp, quy định liên quan đến các vấn đề môi trường và xã hội của nước sở tại.

EPFI hoạt động trên nhiều thị trường khác nhau: một số có hệ thống luật pháp, quản trị môi trường, xã hội và năng lực thể chế vững mạnh được thiết lập để bảo vệ con người và môi trường tự nhiên; một số khác vẫn đang trên đường thúc đẩy nâng cao năng lực thể chế và chuyên môn để quản lý các vấn đề về môi trường và xã hội.

EPFI yêu cầu quá trình đánh giá phải tuân theo các tiêu chuẩn sau:

1. Đối với dự án triển khai tại các *quốc gia chưa được chỉ định*³, quy trình đánh giá sẽ rà soát việc tuân thủ Bộ tiêu chuẩn thực thi của IFC về Bền vững Môi trường và Xã hội (Các tiêu chuẩn thực thi) và Hướng dẫn về An toàn, Sức khỏe và Môi trường cho các ngành công nghiệp cụ thể (Hướng dẫn EHS) của Nhóm Ngân hàng Thế giới (WBG) (Chú thích III).
2. Đối với dự án triển khai tại các *quốc gia được chỉ định*³, quá trình đánh giá sẽ rà soát việc tuân thủ luật pháp, quy định liên quan đến các vấn đề môi trường và xã hội của nước sở tại. Luật pháp của nước sở tại phải đáp ứng yêu cầu của đánh giá môi trường và/hoặc xã hội (Nguyên tắc 2), các kế hoạch hành động và hệ thống quản lý (Nguyên tắc 4), có sự tham gia của các bên liên quan (Nguyên tắc 5) và cơ chế khiếu nại (Nguyên tắc 6).

Quá trình đánh giá phải đảm bảo đáp ứng tất cả các quy định của EPFI đối với dự án đầu tư hoặc có sai lệch không đáng kể trong giới hạn cho phép khi đối chiếu với các tiêu chuẩn phù hợp. Các tiêu chuẩn phù hợp (như đã nói ở trên) chỉ là bộ tiêu chuẩn tối thiểu do EPFI phê chuẩn. Nếu cần thiết, EPFI có thể đưa ra các yêu cầu bổ sung.

³ Xem phần giải thích thuật ngữ

Nguyên tắc 4: Hệ thống quản lý môi trường, xã hội và Kế hoạch hành động Nguyên tắc Xích đạo

Đối với tất cả các dự án thuộc Nhóm A và Nhóm B, EPFI yêu cầu bên nhận tài trợ phải xây dựng hoặc duy trì Hệ thống quản lý môi trường và xã hội (ESMS).

Bên cạnh đó, EPFI còn yêu cầu bên nhận tài trợ chuẩn bị Kế hoạch quản lý môi trường và xã hội (ESMP) nhằm giải quyết các vấn đề nảy sinh trong quá trình đánh giá và phối hợp các hoạt động cần thiết để tuân thủ các tiêu chuẩn phù hợp. Nếu các tiêu chuẩn phù hợp chưa đáp ứng yêu cầu của EPFI thì bên nhận tài trợ và EPFI sẽ thống nhất một Kế hoạch hành động Nguyên tắc Xích đạo (AP). Kế hoạch này được thiết kế để chỉ ra những thiếu sót, đồng thời đưa ra những cam kết để đáp ứng cả yêu cầu của EPFI và các tiêu chuẩn phù hợp.

Nguyên tắc 5: Sự tham gia của các bên liên quan

Đối với tất cả các dự án thuộc Nhóm A và Nhóm B, EPFI sẽ yêu cầu bên nhận tài trợ chứng minh có sự tham gia của các bên liên quan thông qua quá trình tham vấn cộng đồng bị ảnh hưởng bởi dự án và các bên liên quan khác theo phương thức phù hợp với văn hóa địa phương. Đối với những dự án tiềm ẩn tác động đáng kể lên cộng đồng, bên nhận tài trợ phải thực hiện Quy trình Tham vấn và Tham gia có thông báo trước. Bên nhận tài trợ sẽ phải thiết kế quy trình tham vấn đối với: những rủi ro và tác động của dự án; các giai đoạn phát triển của dự án; lựa chọn ngôn ngữ của cộng đồng bị ảnh hưởng; tiến trình ra quyết định của cộng đồng, nhu cầu của các nhóm yếu thế và dễ bị tổn thương. Tiến trình này phải được thực hiện khách quan, không bị ảnh hưởng bởi các tác động, can thiệp, ép buộc hay hăm dọa nào từ bên ngoài.

Để tạo điều kiện thuận lợi cho sự tham gia của các bên liên quan, bên nhận tài trợ sẽ công bố các rủi ro và tác động của dự án cùng với báo cáo đánh giá tới các cộng đồng bị ảnh hưởng và các bên liên quan khác bằng ngôn ngữ bản địa, phù hợp với bối cảnh văn hóa địa phương.

Bên nhận tài trợ có trách nhiệm biên soạn báo cáo đánh giá bao gồm các thông tin về tiến trình tham vấn, các kết quả trong tiến trình tham gia của các bên liên quan và các hoạt động đã được thống nhất trong quá trình tham vấn. Đối với các dự án có thể gây ra các tác động tiêu cực về môi trường và xã hội, việc thông báo cần được thực hiện sớm và cập nhật thường xuyên trong quá trình đánh giá và trong tất cả các sự kiện trước khi triển khai dự án.

EPFIs thừa nhận rằng các nhóm dân tộc thiểu số có thể là đối tượng dễ bị tổn thương trong các cộng đồng bị ảnh hưởng bởi dự án. Các dự án ảnh hưởng tới người dân tộc thiểu số sẽ là đối tượng của Quy trình Tham vấn và Tham gia có thông báo trước, đồng thời cần phải tuân thủ quyền cũng như các cơ chế bảo vệ đối với người dân tộc thiểu số theo luật định phù hợp của quốc gia sở tại, bao gồm

cả những nghĩa vụ mà quốc gia sở tại thực thi theo luật quốc tế. Theo các yêu cầu đặc biệt nêu trong Tiêu chuẩn thực thi 7 của IFC (trong các điều kiện phù hợp theo định nghĩa tại Nguyên tắc 3), các dự án gây tác động lớn tới cộng đồng người dân tộc thiểu số phải tiến hành tham vấn theo nguyên tắc Đồng thuận tự nguyện, báo trước và được cung cấp thông tin (FPIC⁴).

Nguyên tắc 6: Cơ chế khiếu nại

Đối với tất cả các dự án thuộc Nhóm A và Nhóm B, EPFI yêu cầu bên nhận tài trợ thiết lập cơ chế khiếu nại như một phần của ESMS để nhận và triển khai các giải pháp phù hợp nhằm giải quyết các quan ngại và khiếu nại về thực thi trách nhiệm đối với môi trường và xã hội của dự án.

Cơ chế khiếu nại phải được thiết kế phù hợp với các rủi ro và tác động của dự án, đồng thời coi các cộng đồng bị ảnh hưởng là đối tượng sử dụng chủ yếu cơ chế này. Cơ chế khiếu nại sẽ giải quyết nhanh chóng các mối quan ngại thông qua tiến trình tham vấn minh bạch, dễ hiểu, phù hợp với văn hóa địa phương, không tốn kém và không chịu sức ép từ bên gây ra các vấn đề hoặc mối quan ngại. Cơ chế này không nên gây cản trở cho việc tiếp cận các chế tài pháp luật và hành chính. Bên nhận tài trợ sẽ thông báo cho cộng đồng địa phương bị ảnh hưởng về cơ chế khiếu nại trong tiến trình tham gia của các bên liên quan.

Nguyên tắc 7: Đánh giá độc lập

Tài trợ dự án

Đối với tất cả các dự án thuộc Nhóm A và các dự án phù hợp ở Nhóm B, đơn vị tư vấn về môi trường và xã hội, không liên quan đến bên nhận tài trợ, sẽ tiến hành thẩm định độc lập các báo cáo bao gồm ESMPs, ESMS, các tài liệu trong quy trình tham gia của các bên liên quan nhằm giúp EPFI thẩm định và đánh giá việc tuân thủ Nguyên tắc Xích đạo của dự án.

Đơn vị tư vấn độc lập về môi trường và xã hội cũng sẽ đề xuất hoặc góp ý xây dựng Kế hoạch hành động Nguyên tắc Xích đạo phù hợp để giúp dự án tuân thủ Nguyên tắc Xích đạo, hoặc chỉ ra các điểm mà dự án không thể tuân thủ.

Các khoản vay doanh nghiệp liên quan tới dự án

Đánh giá độc lập về môi trường và xã hội phải được thực hiện với các dự án có các tác động tiềm ẩn rủi ro cao, bao gồm, nhưng không hạn chế, các tác động sau:

⁴ Hiện chưa có định nghĩa được thừa nhận rộng rãi trên toàn thế giới về FPIC. Trên cơ sở đàm phán thiện chí giữa bên nhận tài trợ và các cộng đồng người dân tộc thiểu số bị ảnh hưởng, FPIC được xây dựng trên cơ sở của tiến trình tham vấn, tham gia có thông báo trước, đồng thời cũng mở rộng tiến trình này nhằm đảm bảo sự tham gia có ý nghĩa của cộng đồng người dân tộc thiểu số trong việc ra quyết định và nhằm đạt được sự đồng thuận. FPIC không yêu cầu phải đạt được đồng thuận hoàn toàn, không giao quyền phủ quyết cho các cá nhân hay nhóm nhỏ và cũng không đòi hỏi bên nhận tài trợ phải đồng tình với các khía cạnh nằm ngoài quyền kiểm soát của họ. Xem các bước tiến trình để đạt FPIC trong Tiêu chuẩn thực thi 7 của IFC.

- Những tác động lớn đến cộng đồng người dân tộc thiểu số
- Những tác động lên các hệ sinh thái trọng yếu
- Những tác động đáng kể đến các di sản văn hóa
- Tái định cư quy mô lớn

Đối với các dự án khác thuộc Nhóm A và các dự án phù hợp thuộc Nhóm B, EPFI có thể xác định xem có cần thiết phải thực hiện đánh giá độc lập hay chỉ cần đánh giá nội bộ của EPFI. Trường hợp này có thể tính đến việc thẩm định nội bộ do một thể chế tài chính song phương hoặc đa phương hay một Cơ quan Tín dụng Xuất khẩu của OECD thực hiện.

Nguyên tắc 8: Các thỏa ước

Điểm mạnh nổi bật của Nguyên tắc Xích đạo là sự kết hợp giữa các thỏa ước, các cam kết gắn liền với các yêu cầu tuân thủ.

Đối với tất cả các dự án, bên nhận tài trợ phải cam kết hoàn toàn tuân thủ luật pháp và tất cả các quy định về môi trường và xã hội của nước sở tại trong hồ sơ xin tài trợ.

Ngoài ra, với tất cả các dự án thuộc Nhóm A và Nhóm B, bên nhận tài trợ còn phải cam kết thực thi các điều khoản sau trong hồ sơ xin tài trợ:

- a) Hoàn toàn tuân thủ ESMPs và Kế hoạch hành động Nguyên tắc Xích đạo (nếu được áp dụng) trong quá trình xây dựng và vận hành dự án.
- b) Cung cấp các báo cáo định kỳ theo mẫu chuẩn của EPFI (tần suất nộp báo cáo định kỳ tùy thuộc vào mức độ tác động của dự án, hoặc theo quy định của pháp luật nhưng ít nhất là mỗi năm một lần). Báo cáo có thể do nội bộ bên nhận tài trợ hoặc chuyên gia độc lập thực hiện nhưng phải đảm bảo các yêu cầu: i) phù hợp với ESMPs và Kế hoạch hành động Nguyên tắc Xích đạo (nếu được áp dụng), ii) cung cấp các bằng chứng thể hiện sự tuân thủ luật pháp, quy định về môi trường và xã hội của nước sở tại và của địa phương nơi triển khai dự án.
- c) Hoạt động tháo dỡ các công trình, trong trường hợp có áp dụng và thích hợp, theo đúng kế hoạch đã cam kết trước.

Trường hợp bên nhận tài trợ không tuân thủ các thỏa ước về môi trường và xã hội, EPFI sẽ làm việc với bên nhận tài trợ để thực hiện các hoạt động khắc phục hậu quả, đưa dự án trở lại khuôn khổ đã cam kết. Nếu bên nhận tài trợ vẫn không thể tuân thủ các yêu cầu trong khoảng thời gian ân hạn thỏa thuận, EPFI sẽ xem xét xử lý bằng các biện pháp phù hợp.

Nguyên tắc 9: Giám sát và báo cáo độc lập

Tài trợ dự án

Để đánh giá được mức độ tuân thủ Nguyên tắc Xích đạo của dự án, đồng thời bảo đảm việc giám sát và báo cáo được thông suốt trong và sau thời gian cho vay, đối với tất cả các dự án thuộc Nhóm A cũng như các dự án thích hợp ở Nhóm B, EPFI sẽ chỉ định tư vấn độc lập về môi trường và xã hội, hoặc yêu cầu bên nhận tài trợ thuê chuyên gia độc lập có đủ kinh nghiệm, năng lực để xác minh các thông tin giám sát sẽ đệ trình lên EPFI.

Các khoản vay doanh nghiệp liên quan tới dự án

Đối với các dự án được yêu cầu đánh giá độc lập theo Nguyên tắc 7, EPFI sẽ chỉ định tư vấn độc lập về môi trường và xã hội sau khi dự án đóng, hoặc yêu cầu bên nhận tài trợ thuê chuyên gia độc lập có đủ kinh nghiệm và năng lực để xác minh thông tin giám sát sẽ đệ trình lên EPFI.

Nguyên tắc 10: Báo cáo và tính minh bạch

Những yêu cầu báo cáo đối với bên nhận tài trợ

Những yêu cầu báo cáo đối với bên nhận tài trợ dưới đây sẽ đi kèm với yêu cầu về công bố thông tin trong Nguyên tắc 5.

Đối với tất cả các dự án thuộc Nhóm A và các dự án phù hợp thuộc Nhóm B:

- Bên nhận tài trợ phải bảo đảm, ở mức tối thiểu, có bản tóm tắt ESIA cung cấp trực tuyến⁵ và dễ dàng tiếp cận.
- Bên nhận tài trợ phải báo cáo công khai mức độ phát thải khí nhà kính (kết hợp Phạm vi phát thải 1 và 2) trong các giai đoạn hoạt động của dự án có mức phát thải vượt quá 100.000 tấn CO₂/năm. Xem thêm những yêu cầu cụ thể về báo cáo lượng phát thải GHG trong Phụ lục A.

Những yêu cầu báo cáo đối với EPFI

EPFI phải báo cáo công khai, ít nhất là hàng năm, về các giao dịch đã hoàn thành và về tình hình triển khai cũng như kinh nghiệm thực hiện Nguyên tắc Xích đạo, có cân nhắc đến các yêu cầu bảo mật nếu thấy hợp lý. EPFI sẽ báo cáo theo các yêu cầu báo cáo tối thiểu được nêu chi tiết trong Phụ lục B.

⁵ Trừ trường hợp bên nhận tài trợ không có khả năng tiếp cận internet.

TUYÊN BỐ MIỄN TRỪ TRÁCH NHIỆM

Nguyên tắc Xích đạo là cơ sở và nền tảng cho việc phát triển các chính sách, quy trình và thực hành về môi trường và xã hội nội bộ cụ thể cho mỗi tổ chức. Các nguyên tắc này không đặt ra quyền lợi và nghĩa vụ với bất cứ cá nhân hay tổ chức nào. Các định chế tài chính áp dụng và thực thi Nguyên tắc Xích đạo dựa trên cơ sở tự nguyện và độc lập mà không cần phụ thuộc vào IFC, Nhóm Ngân hàng Thế giới, Hiệp hội Nguyên tắc Xích đạo hay các EPFI khác. Trong trường hợp có sự mâu thuẫn rõ ràng giữa các quy định, luật pháp liên quan với những yêu cầu được đưa ra trong Nguyên tắc Xích đạo thì các quy định, luật pháp của địa phương sẽ được ưu tiên áp dụng.

PHỤ LỤC: CÁC YÊU CẦU THỰC THI

Phụ lục

A

Biến đổi khí hậu: Phân tích giải pháp thay thế, lượng hóa và báo cáo lượng phát thải khí nhà kính

Phân tích giải pháp thay thế

Bản phân tích giải pháp thay thế được thực hiện nhằm đánh giá những phương án khả thi về kỹ thuật và hiệu quả về chi phí để giảm lượng phát thải khí nhà kính trong quá trình thiết kế, xây dựng và vận hành dự án.

Trong Phạm vi phát thải 1, phân tích này bao gồm việc xem xét các phương án về nguồn năng lượng hoặc nhiên liệu thay thế có thể áp dụng. Phân tích sẽ được triển khai theo phương pháp luận và khung thời gian quy định cho từng quy trình tương ứng. Với những dự án thuộc lĩnh vực phát thải các-bon cao, phân tích giải pháp thay thế phải có bản so sánh hiệu quả sử dụng năng lượng của công nghệ được lựa chọn với các loại hình công nghệ khả thi khác áp dụng được trong cùng lĩnh vực ở một quốc gia hoặc rộng hơn là trong khu vực.

Các lĩnh vực phát thải các-bon cao theo Hướng dẫn EHS của Nhóm Ngân hàng Thế giới gồm: nhiệt điện, sản xuất vôi, xi măng, các nhà máy thép liên hợp, tinh chế và luyện kim cơ bản, các xưởng đúc.

Bên cạnh việc thực hiện phân tích giải pháp thay thế, bên nhận tài trợ còn phải cung cấp tài liệu chứng minh những phương án đưa ra là khả thi về tài chính, kỹ thuật và hiệu quả về chi phí. Điều này không làm thay đổi hay giảm lược yêu cầu được nêu trong các tiêu chuẩn có thể áp dụng (ví dụ như Tiêu chuẩn thực thi 3 của IFC).

Lượng hóa và báo cáo

Bên nhận tài trợ phải thực hiện việc lượng hóa phát thải khí nhà kính theo các phương pháp và quy trình tiên tiến được quốc tế thừa nhận, chẳng hạn như Bộ Quy chuẩn về Khí nhà kính (GHG Protocol). Bên nhận tài trợ sẽ phải tính toán lượng phát thải thuộc Phạm vi 1 và 2.

EPFI sẽ yêu cầu bên nhận tài trợ báo cáo công khai mức độ phát thải khí nhà kính hàng năm (kết hợp Phạm vi phát thải 1 và 2) trong giai đoạn hoạt động đối với các dự án có lượng phát thải vượt quá 100.000 tấn CO₂/năm. Bên nhận tài trợ được khuyến khích báo cáo công khai ngay đối với các dự án có lượng phát thải trên 25.000 tấn CO₂/năm. Các yêu cầu báo cáo công khai có thể đáp ứng bằng hình thức báo cáo theo quy định của pháp luật hoặc đánh giá tác động môi trường, hoặc các cơ chế báo cáo tự nguyện như Dự án Công khai Khí thải các-bon (CDP) nếu các hình thức báo cáo này bao hàm mức phát thải ở quy mô dự án.

Trong một số trường hợp, không nhất thiết phải công bố toàn bộ bản phân tích giải pháp thay thế hoặc lượng phát thải ở quy mô dự án.

Phụ lục

B

Những yêu cầu báo cáo tối thiểu

EPFI sẽ tiến hành báo cáo thường niên theo các yêu cầu cụ thể sau:

Báo cáo về dữ liệu và tình hình thực thi

Báo cáo về dữ liệu và tình hình thực thi là trách nhiệm của EPFI. Báo cáo này sẽ được công bố ở một vị trí riêng trên trang web của EPFI theo định dạng dễ tiếp cận.

EPFI sẽ định rõ giai đoạn báo cáo (ngày bắt đầu và kết thúc) cho tất cả các báo cáo dữ liệu và tình hình thực thi.

Dữ liệu về dịch vụ tư vấn tài chính dự án

EPFI sẽ báo cáo tổng số dịch vụ tư vấn tài chính dự án mà họ được ủy thác trong giai đoạn báo cáo. Số dịch vụ này được phân chia theo Lĩnh vực và Khu vực.

Dữ liệu về các dịch vụ tư vấn tài chính dự án được báo cáo trong một mục riêng, không gộp cùng tài trợ dự án và các khoản vay doanh nghiệp liên quan tới dự án. Dữ liệu về các dịch vụ tư vấn tài chính dự án có thể không có phân loại dự án và không nhất thiết phải bao gồm đánh giá độc lập vì việc báo cáo này thường diễn ra vào giai đoạn đầu dự án và chưa có đầy đủ thông tin.

Dữ liệu về tài trợ dự án và các khoản vay doanh nghiệp liên quan tới dự án

EPFI sẽ báo cáo tổng số giao dịch tài trợ dự án và tổng số các khoản vay doanh nghiệp liên quan tới dự án đã đóng về tài chính trong giai đoạn báo cáo.

Tổng số của mỗi loại giao dịch trên được phân chia theo Nhóm (A, B hoặc C), sau đó tiếp tục phân chia theo:

- Lĩnh vực (ví dụ như khai mỏ, cơ sở hạ tầng, dầu khí, điện và các lĩnh vực khác)
- Khu vực (ví dụ như châu Mỹ, châu Âu, Trung Đông và châu Phi, châu Á – Thái Bình Dương)
- Quốc gia theo chỉ định (ví dụ như các quốc gia được chỉ định và các quốc gia chưa được chỉ định)
- Đã tiến hành đánh giá độc lập hay chưa

Dữ liệu về các giao dịch tài trợ dự án và các khoản vay doanh nghiệp liên quan tới dự án nên được trình bày riêng rẽ.

Dữ liệu về các khoản vay bắc cầu

Vì tính chất đặc thù, dữ liệu về các khoản vay bắc cầu không phải là đối tượng phải báo cáo theo các yêu cầu cụ thể.

Báo cáo về tình hình thực thi

EPFI sẽ báo cáo về tình hình thực thi Nguyên tắc Xích đạo, bao gồm:

- Yêu cầu đối với người đánh giá Nguyên tắc Xích đạo (ví dụ: nghĩa vụ, bố trí nhân sự...)
- Vai trò tương ứng của người đánh giá Nguyên tắc Xích đạo, các bộ phận trong doanh nghiệp và các quản lý cấp cao trong quy trình đánh giá giao dịch.
- Việc kết hợp Nguyên tắc Xích đạo trong các chính sách và quy trình quản lý rủi ro, tín dụng.

Trong năm đầu tham gia Nguyên tắc Xích đạo, EPFI sẽ phải cung cấp thông tin chi tiết về hoạt động chuẩn bị trong nội bộ và tình hình đào tạo nhân lực. Sang các năm tiếp theo, EPFI có thể cung cấp thông tin liên quan tới hoạt động đào tạo nhân lực đang diễn ra nếu cần.

Báo cáo tên dự án đối với tài trợ dự án

EPFI sẽ trực tiếp đệ trình dữ liệu tên dự án tới Ban thư ký Hiệp hội Nguyên tắc Xích đạo để công bố trên trang web của Hiệp hội.

Báo cáo tên dự án:

- chỉ áp dụng với các giao dịch tài trợ dự án đã đóng,
- có sự đồng ý của bên nhận tài trợ,
- phù hợp với các quy định, luật pháp liên quan của địa phương
- không tăng thêm nghĩa vụ pháp lý cho EPFI trong trường hợp thực hiện báo cáo với quyền hạn pháp lý nhất định.

EPFI sẽ cố gắng đạt được sự đồng thuận từ phía nhận tài trợ trong thời gian phù hợp nhưng phải trước thời điểm đóng tài trợ.

EPFI sẽ đệ trình những dữ liệu sau liên quan đến tên dự án một cách trực tiếp hoặc qua hình thức liên kết web:

- Tên dự án (theo hợp đồng vay và/hoặc được công nhận rộng rãi)
- Năm đóng tài trợ
- Lĩnh vực (ví dụ như khai mỏ, cơ sở hạ tầng, dầu khí, điện hoặc các lĩnh vực khác)
- Tên quốc gia nhận tài trợ

Các EPFI có thể công bố các dữ liệu này như một phần báo cáo riêng của họ nhưng điều này không bắt buộc.

CHÚ THÍCH: THÔNG TIN BỔ TRỢ



Giải thích thuật ngữ

Nguyên tắc Xích đạo sẽ sử dụng các định nghĩa trong Tiêu chuẩn thực thi của IFC, ngoại trừ các định nghĩa sau đây:

Các cộng đồng bị ảnh hưởng (Affected Communities) là các cộng đồng địa phương sống trong vùng dự án, chịu ảnh hưởng trực tiếp từ dự án.

Đánh giá (Assessment, xem **Đánh giá Môi trường và Xã hội**).

Báo cáo Đánh giá (Assessment Documentation, xem **Báo cáo Đánh giá Môi trường và Xã hội**).

Tài trợ tài sản (Asset Finance) là cung cấp một khoản vay cho việc mua các loại tài sản (như máy bay, tàu chở hàng hay trang thiết bị), đổi lại bên cho vay sẽ có quyền lợi đảm bảo đối với các loại tài sản đó.

Khoản vay bắc cầu (Bridge Loan) là một khoản vay tạm thời cho doanh nghiệp được cung cấp đến khi doanh nghiệp nhận được gói hỗ trợ tài chính dài hạn hơn.

Tín dụng bên mua (Buyer Credit) là tín dụng tài trợ xuất khẩu trung/dài hạn khi ngân hàng của bên xuất khẩu hoặc định chế tài chính khác cung cấp khoản vay cho khách hàng hoặc ngân hàng của bên mua.

Hệ sinh thái nguy cấp (Critical Habitats) là những khu vực có đặc tính đa dạng sinh học cao, bao gồm (i) môi trường sống cực kỳ quan trọng đối với các loài Nguy cấp và/hoặc Cực kỳ Nguy cấp; (ii) môi trường sống cực kỳ quan trọng đối với các loài đặc hữu và/hoặc loài có vùng phân bố hẹp; (iii) môi trường sống tập trung các loài di cư và/hoặc loài sống bầy đàn có tầm quan trọng toàn cầu; (iv) các hệ sinh thái đặc hữu và/hoặc bị đe dọa nghiêm trọng; và/hoặc (v) các khu vực liên quan tới các quá trình tiến hóa thiết yếu.

Các quốc gia được chỉ định (Designated Countries) là các nước có hệ thống pháp luật, quản trị và năng lực thể chế về môi trường và xã hội được thiết lập để bảo vệ người dân và môi trường tự nhiên. Xem danh sách các quốc gia được chỉ định trên trang web của Hiệp hội Nguyên tắc Xích đạo.

Hệ thống kiểm soát hoạt động hiệu lực (Effective Operational Control) bao gồm cả kiểm soát trực tiếp (là người điều hành hoặc cổ đông chính) và kiểm soát gián tiếp (ví dụ: trong trường hợp một chi nhánh của công ty nhận tài trợ nắm quyền điều hành dự án).

Đánh giá Môi trường và Xã hội (Environmental and Social Assessment, **Đánh giá**) là quá trình xác định những rủi ro, tác động tiềm ẩn về mặt môi trường và xã hội (bao gồm lao động, sức khỏe và an toàn) của một dự án được đề xuất tại khu vực chịu ảnh hưởng.

Báo cáo Đánh giá Môi trường và Xã hội (Environmental and Social Assessment Documentation, **Báo cáo**) là tập hợp những tài liệu được chuẩn bị cho dự án trong quá trình Đánh giá. Quy mô và mức độ chi tiết của Báo cáo phụ thuộc vào những rủi ro, tác động tiềm ẩn về mặt môi trường và xã hội của dự án. Báo cáo Đánh giá này có thể là: Đánh giá Tác động Môi trường và Xã hội (ESIA), Kế hoạch Quản lý Môi trường và Xã hội (ESMP) hay các báo cáo có phạm vi hẹp hơn (như kiểm toán, đánh giá rủi ro, đánh giá mức nguy hại và các loại giấy phép môi trường liên quan tới từng dự án cụ thể). Các báo cáo tóm tắt về môi trường không mang tính kỹ thuật cũng có thể được sử dụng để tăng thêm tính thuyết phục cho Báo cáo Đánh giá khi chúng đã được công khai với cộng đồng trong quá trình tham gia của các bên liên quan.

Đánh giá Tác động Môi trường và Xã hội (Environmental and Social Impact Assessment, **ESIA**) là một báo cáo toàn diện về những rủi ro, tác động tiềm ẩn đối với môi trường và xã hội của một dự án. ESIA thường được yêu cầu thực hiện với dự án phát triển có nhiều rủi ro hoặc dự án mở rộng ra quy mô lớn được xác định có những yếu tố, phương diện và điều kiện tiềm ẩn tác động lớn về môi trường và xã hội. Chú thích II sẽ liệt kê các vấn đề tiềm ẩn tác động về môi trường và xã hội mà ESIA cần giải quyết.

Kế hoạch Quản lý Môi trường và Xã hội (Environmental and Social Management Plan, **ESMP**) tóm tắt những cam kết của bên nhận tài trợ về giải quyết và giảm thiểu những rủi ro, tác động được nêu trong Đánh giá thông qua phòng tránh, giảm thiểu và bồi thường/đền bù. ESMP có thể là một bản mô tả vắn tắt các giải pháp giảm thiểu hoặc một loạt kế hoạch quản lý toàn diện hơn (ví dụ như kế hoạch quản lý nguồn nước, kế hoạch quản lý chất thải, kế hoạch di dân tái định cư, kế hoạch liên quan tới đồng bào dân tộc thiểu số, kế hoạch chuẩn bị và ứng phó khẩn cấp, kế hoạch tháo dỡ). Mức độ chi tiết và phức tạp của ESMP cũng như mức độ ưu tiên đối với các giải pháp và hành động được xác định dựa trên những rủi ro và tác động tiềm ẩn của dự án. Nhìn chung, định nghĩa và tính chất của ESMP cũng tương tự như nội dung của “Các chương trình Quản lý” được đề cập trong Tiêu chuẩn hoạt động 1 của IFC.

Hệ thống Quản lý Môi trường và Xã hội (Environmental and Social Management System, ESMS) là hệ thống quản lý tổng thể về môi trường, xã hội, sức khỏe và an toàn có thể được áp dụng ở cấp độ doanh nghiệp hoặc cấp độ dự án. Hệ thống được thiết kế để xác định, đánh giá và quản lý những rủi ro và tác động của dự án một cách thường xuyên. Hệ thống này gồm có các tài liệu hướng dẫn, tài liệu nguồn liên quan, trong đó có các chính sách, các chương trình và kế hoạch quản lý, các quy trình, yêu cầu, chỉ số đánh giá hoạt động, trách nhiệm, đào tạo, kiểm toán và thanh tra định kỳ về các vấn đề môi trường và xã hội, bao gồm tham gia của các bên liên quan và cơ chế khiếu nại. Nó là một khuôn khổ được ưu tiên cao nhất mà dựa trên đó ESMP và/hoặc Kế hoạch Hành động Nguyên tắc Xích đạo (AP) được thực thi. Thuật ngữ này có thể đề cập tới hệ thống quản lý trong giai đoạn xây dựng hay vận hành dự án, hoặc cả hai giai đoạn tùy vào bối cảnh cụ thể.

Kế hoạch Hành động Nguyên tắc Xích đạo (Equator Principles Action Plan, AP) được chuẩn bị theo kết quả quá trình thẩm định nội bộ của EPFI nhằm mô tả và xác định các hoạt động ưu tiên cần thiết nhằm giải quyết các thiếu sót trong Báo cáo Đánh giá, ESMP, ESMS hoặc trong báo cáo tiến trình tham gia của các bên liên quan để dự án đáp ứng được những tiêu chuẩn của Nguyên tắc Xích đạo. Thông thường, Kế hoạch Hành động Nguyên tắc Xích đạo được trình bày dưới dạng bảng biểu và liệt kê các hoạt động riêng từ các biện pháp giảm thiểu đến các nghiên cứu hoặc kế hoạch liên quan hỗ trợ cho Đánh giá.

Hiệp hội Nguyên tắc Xích đạo (Equator Principles Association) là hiệp hội không có tính chất pháp nhân, gồm các thành viên EPFIs cùng chung mục tiêu quản lý, vận hành và phát triển Nguyên tắc Xích đạo. Ban thư ký Hiệp hội Nguyên tắc Xích đạo nắm vai trò quản lý hoạt động của Hiệp hội, bao gồm cả việc đối chiếu dữ liệu báo cáo tên dự án của EPFIs. Xem thêm thông tin trên trang web của Hiệp hội.

Người đánh giá Nguyên tắc Xích đạo (Equator Principles Reviewers) là cán bộ EPFI chịu trách nhiệm xem xét, đánh giá những khía cạnh liên quan tới môi trường và xã hội của giao dịch trên cơ sở các Nguyên tắc Xích đạo. Họ có thể là một bộ phận của các nhóm triển khai Nguyên tắc Xích đạo riêng hoặc thành viên của các ban/nhóm chuyên về hoạt động ngân hàng, rủi ro tín dụng hay tính bền vững của doanh nghiệp có nhiệm vụ triển khai các Nguyên tắc Xích đạo trong nội bộ.

Tài trợ xuất khẩu (Export Finance, hay còn gọi là tín dụng xuất khẩu) là khoản tín dụng dưới hình thức bảo hiểm, bảo đảm hay tài trợ tạo điều kiện cho bên nhập khẩu hàng hóa/dịch vụ được hoàn thanh toán trong một khoảng thời gian. Thường thì tài trợ xuất khẩu được phân chia thành các khoản ngắn hạn, trung hạn (thời hạn từ 2 – 5 năm) và dài hạn (thường là trên 5 năm).

Đóng tài trợ (Financial Close) được xác định là thời điểm tất cả các điều kiện tiền đề để bước đầu rút khoản nợ được thỏa mãn hoặc miễn trừ.

Tham vấn và tham gia có thông báo trước (Informed Consultation and Participation) là một quy trình trao đổi kỹ lưỡng các thông tin và quan điểm, đồng thời thực hiện tham vấn cẩn trọng và có tính tương tác giúp bên nhận tài trợ thu thập ý kiến của các cộng đồng bị ảnh hưởng về những vấn đề trực tiếp ảnh hưởng

đến họ (ví dụ như về các giải pháp giảm thiểu được đề xuất, việc chia sẻ lợi ích và cơ hội phát triển cũng như các vấn đề về thực thi) trong tiến trình ra quyết định.

Tư vấn độc lập về môi trường và xã hội (Independent Environmental and Social Consultant) là một tổ chức hoặc một chuyên gia tư vấn độc lập có trình độ, năng lực chuyên môn (không có quan hệ trực tiếp với bên nhận tài trợ) được EPFI công nhận.

Thẩm định độc lập (Independent Review) là việc xem xét các Báo cáo Đánh giá gồm ESMP, ESMS và báo cáo về tiến trình tham gia của các bên liên quan do một tư vấn độc lập về môi trường và xã hội thực hiện.

Mục đích khoản vay (Known Use of Proceeds) là thông tin do bên nhận tài trợ cung cấp về cách thức sử dụng các khoản vay.

Định chế tài chính Nguyên tắc Xích đạo được ủy quyền (Mandated Equator Principles Financial Institutions) hay **Định chế tài chính được ủy quyền** (Mandated Financial Institutions) là bên cung cấp dịch vụ tài chính được bên nhận tài trợ ký hợp đồng để triển khai các dịch vụ ngân hàng cho một dự án hay một giao dịch.

Các quốc gia chưa được chỉ định (Non-Designated Countries) là các nước không nằm trong danh sách các quốc gia được chỉ định trên trang web của Hiệp hội Nguyên tắc Xích đạo.

Kiểm soát hoạt động (Operational Control, xem **Hệ thống kiểm soát hoạt động hiệu lực**)

Các bên liên quan khác (Other Stakeholders) là các bên không trực tiếp chịu ảnh hưởng từ dự án nhưng có quyền lợi hoặc mối quan tâm đối với dự án. Họ có thể là chính quyền trung ương, địa phương, các dự án cùng địa bàn và/hoặc các tổ chức phi chính phủ.

Dự án (Project) là một hoạt động phát triển thuộc bất kỳ lĩnh vực nào được triển khai tại một địa điểm nhất định. Dự án bao gồm cả việc mở rộng hoặc nâng cấp một hoạt động đã có từ trước nhằm làm thay đổi hiệu suất hoặc chức năng. Những dự án có khả năng áp dụng Nguyên tắc Xích đạo bao gồm nhưng không hạn chế trong các dự án sau: nhà máy điện, khai khoáng, dầu khí, nhà máy hóa chất, phát triển cơ sở hạ tầng, xưởng sản xuất, phát triển bất động sản quy mô lớn, phát triển bất động sản ở một khu vực nhạy cảm, hay bất kỳ dự án nào gây ra những rủi ro, tác động đáng kể về môi trường và/hoặc xã hội. Trong trường hợp các giao dịch được Cơ quan Tín dụng Xuất khẩu hỗ trợ, cơ sở hạ tầng và các hoạt động công nghiệp phục vụ xuất khẩu sẽ được coi là dự án.

Tài trợ dự án (Project Finance) là hình thức cấp vốn mà bên cho vay quan tâm chủ yếu tới các nguồn thu tạo ra từ dự án, bao gồm cả nguồn hoàn trả khoản vay và tính an toàn, độ tin cậy của nó. Hình thức tài trợ này thường được sử dụng cho các dự án lớn, phức tạp và cần vốn đầu tư lớn như các nhà máy điện, các nhà máy chế biến hóa chất, khai khoáng, môi trường, cơ sở hạ tầng giao thông và cơ sở hạ tầng viễn thông. Tài trợ dự án cũng có thể là hình thức cấp vốn để xây dựng một

công trình mới hay tiếp tục tài trợ cho một công trình đã có, đang hoặc chưa được hoàn thiện. Trong các giao dịch như vậy, bên cho vay thường được chi trả một phần hoặc phần lớn từ số tiền được tạo ra từ các hợp đồng cho sản phẩm đầu ra của dự án, ví dụ như điện bán được của một nhà máy điện. Bên nhận vốn thường là các pháp nhân có mục đích đặc biệt, không được phép hoạt động ngoài chức năng phát triển, sở hữu và điều hành dự án. Hệ quả là nguồn hoàn trả khoản vay tùy thuộc vào dòng tiền và giá trị tài sản thế chấp của dự án đó. Tham khảo thêm tài liệu: *"Basel Committee on Banking Supervision, International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards ("Basel II")", tháng 11/2005*. Tài trợ theo trữ lượng trong lĩnh vực khai thác mà khoản vay là không truy đòi và được sử dụng để phát triển một trữ lượng khai thác nhất định (như mỏ dầu hoặc mỏ quặng) cũng được xem là khoản tài trợ dự án trong phạm vi Nguyên tắc Xích đạo.

Các dịch vụ tư vấn tài chính dự án (Project Finance Advisory Services) là hình thức cung cấp các tư vấn về khả năng cấp vốn cho một hoạt động phát triển mà một trong các phương án tư vấn có thể trở thành nguồn Tài trợ Dự án.

Các khoản vay doanh nghiệp liên quan tới dự án (Project-Related Corporate Loans) là các khoản vay do bên nhận tài trợ (có thể là công hay tư nhân, thuộc sở hữu hoặc dưới quyền kiểm soát của nhà nước) liên quan tới một dự án cụ thể – dự án mới triển khai hoặc mở rộng – mà ở đó, việc sử dụng khoản vay được chấp thuận liên quan tới một dự án theo một trong những cách sau:

- a. Bên cho vay quan tâm chủ yếu tới các nguồn thu tạo ra từ dự án là nguồn hoàn trả khoản vay (như ở Tài trợ Dự án) và độ an toàn được đảm bảo dưới hình thức bảo lãnh của tập đoàn hoặc công ty mẹ;
- b. Báo cáo về khoản vay cho thấy rằng phần lớn khoản vay phục vụ trực tiếp cho dự án. Báo cáo này có thể bao gồm điều khoản tham chiếu, biên bản ghi nhớ thông tin, thỏa thuận tín dụng hoặc các tài liệu khác do bên nhận vốn cung cấp trong phần thông tin về sử dụng khoản vay.

Các khoản vay doanh nghiệp liên quan tới dự án bao gồm cả khoản vay cho các doanh nghiệp thuộc sở hữu nhà nước và các thực thể pháp lý do chính phủ lập ra để thay mặt chính phủ thực hiện các hoạt động tài chính, ngoại trừ khoản vay cho các bộ và các cơ quan chính phủ, chính quyền cấp địa phương, cấp vùng.

Phạm vi phát thải 1 (Scope 1 Emissions) là lượng phát thải khí nhà kính trực tiếp từ các cơ sở được sở hữu hoặc kiểm soát trong phạm vi vùng dự án.

Phạm vi phát thải 2 (Scope 2 Emissions) là lượng phát thải khí nhà kính gián tiếp do sản xuất năng lượng ngoài vùng dự án được sử dụng cho chính dự án.

Khu vực nhạy cảm (Sensitive Area) là khu vực có tầm quan trọng ở mức độ vùng, quốc gia hay quốc tế như các vùng đất ngập nước, khu rừng có đặc tính đa dạng sinh học cao, khu vực có tầm quan trọng về khảo cổ học hoặc về văn hóa, khu vực có tầm quan trọng đối với đồng bào dân tộc thiểu số hoặc những cộng đồng dễ bị tổn thương, vườn quốc gia và các khu bảo tồn khác được quy định trong luật pháp quốc gia hoặc quốc tế.

Sự tham gia của các bên liên quan (Stakeholder Engagement) đề cập tới các điều khoản trong Tiêu chuẩn thực thi của IFC liên quan tới truyền thông đối ngoại, công khai thông tin về môi trường và xã hội, tham gia, tham vấn có thông báo trước và cơ chế khiếu nại. Trong Nguyên tắc Xích đạo, sự tham gia của các bên liên quan cũng có ý chỉ những yêu cầu được nêu trong Nguyên tắc 5.

Tín dụng bên bán (Supplier Credit) là khoản tín dụng tài trợ xuất khẩu trung/dài hạn do bên xuất khẩu cung cấp cho bên nhập khẩu ở một quốc gia khác.



Danh mục tham khảo các vấn đề tiềm ẩn tác động về môi trường và xã hội cần làm rõ trong Báo cáo Đánh giá Tác động Môi trường và Xã hội

Danh sách sau đây liệt kê khái quát các vấn đề có thể đề cập trong báo cáo đánh giá. Lưu ý rằng danh sách này chỉ có tính chất minh họa. Quy trình đánh giá đối với từng dự án cụ thể có thể hoặc không đề cập đến tất cả mà chỉ tập trung vào một số vấn đề nhất định liên quan tới dự án.

Báo cáo đánh giá có thể sẽ gồm những vấn đề sau, nếu được áp dụng:

- a) Đánh giá hiện trạng môi trường và xã hội ban đầu nơi thực hiện dự án
- b) Các cân nhắc đối với phương án thay thế khả thi về môi trường và xã hội
- c) Các yêu cầu theo quy định, luật pháp của nước sở tại, những công ước và hiệp ước quốc tế có thể áp dụng
- d) Bảo vệ và bảo tồn đa dạng sinh học (bao gồm các loài bị đe dọa tuyệt chủng, các hệ sinh thái nhạy cảm đang bị biến đổi, môi trường sống tự nhiên và nguy cấp), đồng thời xác định mạng lưới các khu bảo tồn
- e) Quản lý và sử dụng bền vững nguồn tài nguyên thiên nhiên có thể tái tạo (gồm cả quản lý tài nguyên bền vững thông qua các hệ thống cấp chứng chỉ độc lập phù hợp)
- f) Sử dụng và quản lý các chất nguy hại
- g) Đánh giá và quản lý các rủi ro lớn
- h) Sản xuất, phân phối và sử dụng năng lượng hiệu quả
- i) Phòng chống và kiểm soát ô nhiễm (chất thải lỏng và khí thải), giảm thiểu việc phát sinh chất thải, quản lý chất thải rắn và chất thải hóa chất
- j) Khả năng sinh lợi của hoạt động dự án trong bối cảnh xu hướng khí hậu, điều kiện thời tiết thay đổi ở mức có thể dự đoán, cùng các cơ hội thích nghi

- k) Các tác động tích lũy từ các dự án đang triển khai, dự án được đề xuất và các dự án dự kiến trong tương lai
- l) Tôn trọng quyền con người bằng cách tiến hành thẩm định nội bộ nhằm ngăn chặn, giảm thiểu và quản lý các tác động đáng kể liên quan tới quyền con người
- m) Các vấn đề về lao động (bao gồm 4 tiêu chuẩn lao động chính), vấn đề sức khỏe và an toàn nghề nghiệp
- n) Tham vấn và tham gia của các bên bị ảnh hưởng trong quá trình thiết kế, đánh giá và triển khai dự án
- o) Các tác động về kinh tế - xã hội
- p) Các tác động đối với cộng đồng dân cư bị ảnh hưởng bởi dự án, các nhóm dân cư dễ bị tổn thương và thiệt thòi
- q) Giới và các tác động của sự mất cân bằng về giới
- r) Thu hồi đất và tái định cư bắt buộc
- s) Tác động đối với người bản địa, các giá trị và hệ thống văn hóa riêng của họ
- t) Bảo vệ tài sản và di sản văn hóa
- u) Bảo vệ sức khỏe cộng đồng, sự an toàn và an ninh (bao gồm cả những rủi ro, tác động và đảm bảo an toàn cho nhân lực dự án)
- v) Phòng chống cháy nổ và an toàn sinh mạng



Các Tiêu chuẩn thực thi của IFC về Bền vững Môi trường và Xã hội; Hướng dẫn về An toàn, Sức khỏe và Môi trường của Ngân hàng Thế giới

Nguyên tắc Xích đạo đề cập tới hai phần riêng biệt của Khung Bền vững IFC, được coi như “các tiêu chuẩn có thể áp dụng” theo Nguyên tắc 3.

1. Các tiêu chuẩn thực thi của IFC

Từ ngày 01/01/2012, danh sách Các tiêu chuẩn thực thi sau đây của IFC được áp dụng:

- 1 – Đánh giá và quản lý rủi ro, tác động môi trường - xã hội
- 2 – Lao động và điều kiện lao động

- 3 – Hiệu suất sử dụng tài nguyên và phòng chống ô nhiễm
- 4 – An ninh, an toàn và sức khỏe cộng đồng
- 5 – Thu hồi đất và tái định cư bắt buộc
- 6 – Bảo tồn đa dạng sinh học và quản lý bền vững tài nguyên thiên nhiên
- 7 – Người bản địa
- 8 – Di sản văn hóa

IFC đã xây dựng bộ Các văn bản hướng dẫn kèm theo từng Tiêu chuẩn thực thi. Dù chưa được chính thức thông qua, EPFIs hoặc các bên nhận tài trợ vẫn có thể sử dụng bộ Hướng dẫn của IFC như một tài liệu tham khảo hữu ích khi tìm kiếm những hướng dẫn chi tiết và cụ thể hơn cho việc thực hiện Tiêu chuẩn thực thi.

Nội dung Tiêu chuẩn thực thi của IFC, Các văn bản hướng dẫn và Hướng dẫn EHS cho các ngành công nghiệp cụ thể được đăng tải trên trang web của IFC.

2. Hướng dẫn về An toàn, Sức khỏe và Môi trường của Ngân hàng Thế giới

Hướng dẫn EHS của Ngân hàng Thế giới là tài liệu tham khảo kỹ thuật bao gồm phần giới thiệu các hình mẫu hoạt động tiêu biểu của công nghiệp quốc tế (GIIP) vốn đã được nêu trong Các tiêu chuẩn thực thi của IFC. Hướng dẫn này bao gồm các cấp độ và tiêu chuẩn hoạt động mà thông thường được coi là có thể chấp nhận đối với dự án ở các nước không được chỉ định và có thể đạt được ở các cơ sở sản xuất mới bằng công nghệ hiện có với chi phí phù hợp. Hai bộ hướng dẫn được sử dụng là:

Hướng dẫn chung về Môi trường, Sức khỏe và An toàn

Hướng dẫn này cung cấp thông tin về các vấn đề môi trường, sức khỏe và an toàn liên quan có thể áp dụng cho tất cả các ngành công nghiệp. Hướng dẫn được chia thành các phần Môi trường; Sức khỏe và an toàn nghề nghiệp; An toàn và sức khỏe cộng đồng; Xây dựng; và Tháo dỡ). Các hướng dẫn nên được sử dụng đồng thời với Hướng dẫn cho các ngành công nghiệp tương ứng.

Hướng dẫn EHS cho các ngành công nghiệp

Hướng dẫn này cung cấp thông tin về các tác động và chỉ số đánh giá hoạt động cho từng ngành công nghiệp cụ thể, cùng với bản mô tả chung về các hoạt động công nghiệp. Các hướng dẫn được chia thành các nhóm sau:

Sản xuất lương thực/thực phẩm

- Trồng trọt
- Nuôi trồng thủy sản
- Sản xuất bia
- Chế biến bơ sữa
- Chế biến hải sản
- Chế biến thực phẩm và đồ uống
- Chăn nuôi gia súc
- Chế biến thịt
- Trồng cây công nghiệp
- Chế biến gia cầm
- Chăn nuôi gia cầm
- Sản xuất đường
- Chế biến dầu thực vật

Hóa chất

- Chế biến than đá
- Sản xuất khối lượng lớn các hợp chất vô cơ và chung cất nhựa đường
- Sản xuất hóa chất hữu cơ từ dầu mỏ quy mô lớn
- Chế biến khí tự nhiên
- Sản xuất phân đạm
- Sản xuất các hóa chất dẫn xuất từ động, thực vật
- Điều chế, sản xuất và đóng gói thuốc trừ sâu
- Sản xuất polyme từ dầu mỏ
- Lọc dầu
- Sản xuất dược phẩm và công nghệ sinh học
- Sản xuất phân lân

Lâm nghiệp

- Các sản phẩm ván ép
- Hoạt động khai thác lâm nghiệp
- Xưởng sản xuất giấy và bột giấy
- Xưởng xẻ và các sản phẩm từ gỗ

Các ngành sản xuất chung

- Luyện kim cơ bản
- Sản xuất vôi và xi măng
- Sản xuất gạch ngói, đồ gốm và thiết bị vệ sinh

- Khai thác vật liệu xây dựng
- Lò đúc
- Sản xuất thủy tinh
- Nhà máy gang thép
- Sản xuất các sản phẩm kim loại, chất dẻo, cao su
- In ấn
- Chất bán dẫn và đồ điện tử
- Công nghiệp thuộc da
- Công nghiệp dệt

Cơ sở hạ tầng

- Hàng không
- Sân bay
- Cảng bốc dỡ dầu thô và các sản phẩm từ dầu
- Hệ thống phân phối khí đốt
- Các trạm y tế
- Cầu, cảng, sân ga
- Đường sắt
- Mạng lưới dầu bán lẻ
- Hàng hải
- Viễn thông
- Đường có thu phí
- Phát triển du lịch và dịch vụ lưu trú
- Các cơ sở quản lý chất thải
- Hệ thống vệ sinh và cấp nước

Khai thác mỏ

- Khai thác mỏ

Dầu và khí đốt

- Phát triển dầu và khí đốt xa bờ
- Phát triển dầu và khí đốt gần bờ
- Các cơ sở khí tự nhiên hóa lỏng (LNG)

Điện

- Truyền và phân phối điện
- Sản xuất năng lượng địa nhiệt
- Năng lượng nhiệt điện
- Năng lượng gió



Trung tâm Con người và Thiên nhiên (PanNature) là tổ chức phi lợi nhuận hoạt động nhằm bảo vệ môi trường, bảo tồn sự đa dạng và phong phú của thiên nhiên, nâng cao chất lượng cuộc sống của cộng đồng địa phương thông qua tìm kiếm, quảng bá, thực hiện các giải pháp bền vững và thân thiện môi trường.

Trung tâm Con người và Thiên nhiên

Số 24 H2, Khu đô thị mới Yên Hòa, phường Yên Hòa, quận Cầu Giấy, Hà Nội

ĐT: 04 3556-4001 | *Fax:* 04 3556-8941

Email: contact@nature.org.vn

Website: <http://www.nature.org.vn>

Trang tin Con người và Thiên nhiên:

<http://www.thiennhien.net>